

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Κείμενο

Οι αναλφάβητοι, οι εγγράμματοι και ο αλφαριθμητισμός

Υπάρχει η άποψη ότι όσο υψηλότερο είναι το επίπεδο εκπαίδευσης τόσο μεγαλύτερη είναι και η ζήτηση για επιμόρφωση. Αντίστροφα, το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης δημιουργεί αρνητική στάση απέναντι στις **ευκαιρίες επιμόρφωσης**. Εξάλλου, η υποεκπαίδευση σε μεγάλο βαθμό σχετίζεται με τη φτώχεια και τη χαμηλή **κοινωνικο-επαγγελματική θέση**.

Όσον αφορά στη στάση των αναλφάβητων απέναντι στις ευκαιρίες εκπαίδευσης, το σύνθημα της UNESCO¹ «να νικήσουμε τη ντροπή» δεν είναι, βέβαια, καθόλου τυχαίο. Προσανατολίζει τις προσπάθειες προς την κατεύθυνση της υπέρβασης μιας από τις **κυριότερες δυσκολίες** στις οποίες σκοντάφτουν τα προγράμματα αλφαριθμητισμού ενηλίκων.

Ιδιαίτερα στις σύγχρονες κοινωνίες η ντροπή του αναλφάβητου αποτελεί προσωπικό του βίωμα, που επικυρώνεται σε κάθε ευκαιρία από τον κοινωνικό περίγυρο. Έτσι, οι αναλφάβητοι εξωθούνται από το **εγγράμματο περιβάλλον** τους να συμπεριφέρονται «σαν να ήταν κοινωνικά απόβλητοι». Ο Άλι Χαμαντάσε, ειδικός της UNESCO σε θέματα αλφαριθμητισμού ενηλίκων, αναφερόμενος στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αναλφάβητοι στις βιομηχανικές χώρες υπογραμμίζει: «τους αναλφάβητους δεν τους εκτιμά ούτε η κοινωνία στην οποία ζουν, ούτε και οι οικογένειές τους. Τα παιδιά τους, που δεν μπορούν να τα βοηθήσουν στις σχολικές εργασίες τους, καταλήγουν να τους περιφρονούν ή και να μην τους υπακούουν. Πολλοί αναλφάβητοι ντρέπονται και θέλουν να κρύβουν από τους άλλους το γεγονός ότι δεν ξέρουν να διαβάζουν και να γράφουν. Αυτή η ντροπή τους παραλύει, όταν τους παρουσιάζεται η ευκαιρία να μάθουν γραφή και ανάγνωση».

Μέσα σ' αυτό το κοινωνικό περιβάλλον, οι αναλφάβητοι θα έπρεπε, όπως προέκυψε από τη λειτουργία των τμημάτων του αλφαριθμητισμού, «... να βοηθηθούν ψυχολογικά, να τονωθούν κοινωνικά και να πάνουν να αισθάνονται αγράμματοι».

---

¹UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization): Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών.

Επιπλέον, καλό θα ήταν να μην αισθάνονται ένοχοι από αυτό το κοινωνικό στίγμα, μιας και δεν είναι στο μεγαλύτερο ποσοστό οι μοναδικοί υπεύθυνοι. Όμως, οι εκπαιδευτικές αρχές και γενικότερα ο **κοινωνικός περίγυρος** εξακολουθούν, δυστυχώς, να υιοθετούν σε σημαντικό βαθμό παθητική στάση απέναντι στα προγράμματα αλφαριθμητισμού των ενηλίκων.

Δ. Βεργίδης. (1999). *Υποεκπαίδευση. Κοινωνικές, Πολιτικές και Πολιτισμικές Διαστάσεις*, 185-187. Αθήνα: Ύψιλον/βιβλία (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. (Μονάδες 15)

A1. Ποια στάση υιοθετούν, σύμφωνα με τον συγγραφέα του κειμένου, οι ενήλικοι αναλφάβητοι απέναντι στα προγράμματα αλφαριθμητισμού; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. (Μονάδες 10)

A2. Να δώσετε από έναν πλαγιότιτλο στην τρίτη παράγραφο (Ιδιαίτερα... ανάγνωση) και την τέταρτη παράγραφο (Μέσα... των ενηλίκων) του κειμένου.

(μονάδες 10)

B1. (Μονάδες 10)

B1. Να συντάξετε μία παράγραφο 60-80 λέξεων στην οποία να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις με έντονη γραφή: **ευκαιρίες επιμόρφωσης, κοινωνικο-επαγγελματική θέση, κυριότερες δυσκολίες, εγγράμματο περιβάλλον, κοινωνικός περίγυρος.**

(μονάδες 10)

B2. (Μονάδες 15)

B2. Να επισημάνετε στο κείμενο τρεις λέξεις/φράσεις που να χρησιμοποιούνται μεταφορικά/συνυποδηλωτικά και να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 15)